

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/208/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118330765
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Král
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6118330765.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členiek senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Krajčovej, v právnej veci žalobcu: KRUK Česká a Slovenská republika s. r. o., so sídlom Československé armády 954/7, 500 03 Hradec Králové, IČO: 24 785 199, Česká republika, zastúpený Advokátska kancelária Gallo s. r. o., so sídlom Jilemnického 4013/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanej: K. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX/XX, XXX XX H., zastúpená: JUDr. Tomáš Balážik, advokát, so sídlom v Bratislave, Šamorínska ul. č. 10, o zaplatenie 668,93 Eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV., z 28. mája 2019, č. k. 40Csp/205/2018 - 83, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava IV., z 28. mája 2019, č. k. 40Csp/205/2018 - 83, teraz vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B4-40Csp/205/2018, z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV. (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. mája 2019, č. k. 40Csp/205/2018 - 83, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 668,93 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 668,93 Eur od 17.12.2016 do zaplatenia. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanej domáhal zaplatenia sumy 668,93 Eur s príslušenstvom titulom nesplatennej pôžičky. Poukázal na to, že jeho právny predchodca (spoločnosť Provident Financial, s. r. o., so sídlom Mlynské nivy 49, 821 09 Bratislava, IČO: 35 805 731) uzatvoril so žalovanou dňa 20.08.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej poskytol pôžičku vo výške 720,- Eur. Žalovaná sa zaviazala pôžičku splácať v 60 týždenných splátkach, pričom prvá splátka bola splatná dňa 09.09.2014 a posledná dňa 14.10.2015. Uviedol, že všetky úhrady žalovanej započítal na istinu s tým, že žalovaná uhradila celkovo sumu 51,07 Eur. Poukázal tiež na to, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.12.2016 bola na neho postúpená pohľadávka voči žalovanej.

3. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu vydanému Okresným súdom Banská Bystrica sp. zn. 4Up/614/2018 zo dňa 24.09.2018 uviedla, že žalovaná suma je nepravdivá a vymyslená. Hlavným dôvodom odporu je premlčacia doba, ktorá už uplynula.

4. Žalobca vo vyjadrení k odporu poukázal na to, že sa nejedná o kvalifikovanú námietku premlčania, keďže táto musí byť jasne zdôvodnená a konkretizovaná, inak sa tým upiera právo protistrany kvalifikovane sa vyjadriť k vytýkaným skutočnostiam.

5. Žalovaná v nadväznosti na to uviedla, že žiada o zamietnutie žaloby z dôvodu premlčacej doby, ktorá už dávno uplynula.

6. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 20.08.2014 uzavrela spoločnosť Provident Financial, s. r. o., so sídlom Mlynské nivy 49, 821 09 Bratislava, IČO: 35 805 731 (ďalej len „Provident Financial, s. r. o.“) so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (č. l. 18-19 spisu), na základe ktorej jej poskytla úver so špecifikáciou: celková výška úveru - 720,- Eur, úrok - 15,87 % p. a. zo sumy úveru, t. j. vo výške 71,63 Eur, poplatok za garantovanú službu - 101,29 Eur, RPMN - 46,46 %, celková čiastka splatná spotrebiteľom - 892,42 Eur, priemerná hodnota RPMN - 44,06 %, počet týždenných splátok - 60, výška týždennej splátky - prvá až predposledná 14,89 Eur, posledná 14,51 Eur. Ďalej bolo dohodnuté, že úver sa poskytuje na dobu 60 týždňov a termín splatnosti poslednej splátky a teda konečnej splatnosti úveru a dlžnej sumy je siedmy deň 60 týždňa po dni uzatvorenia Zmluvy. V ďalšej časti zmluvy bola z dvoch možností (Režim poštového poukazu a Bezhotovostný režim) zaškrtnutá možnosť - Režim poštového poukazu a pod ním text „Zákazník spláca splátky osobne v ktorejkoľvek banke alebo pobočke banky, vkladom na účet Providentu. Splatnosť prvej splátky nastáva 7. kalendárny deň po uzavretí Zmluvy. Splatnosť každej ďalšej splátky nastane 7. kalendárny deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Konečným dňom splatnosti úveru a dlžnej sumy je deň splatnosti poslednej splátky, ktorým je 7. deň týždňa po dni uzavretia Zmluvy.“. Z výpisu splátok a úhrad (č. l. 14 spisu) súd zistil, že žalovaná uhradila spoločnosti Provident Financial, s. r. o. celkom sumu 51,07 Eur. Z potvrdenia o vyplatení pôžičky (č. l. 15 spisu) súd zistil, že spoločnosť Provident Financial, s. r. o. vyplatila poštovým poukazom žalovanej sumu 720,- Eur. Listom zo dňa 16.12.2016 (č. l. 13 spisu) spoločnosť Provident Financial, s. r. o. oznámila žalovanej, že pohľadávku voči nej zo Zmluvy zo spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX vo výške 857,- Eur postúpila na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.12.2016 na žalobcu. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil, že žaloba je dôvodná.

7. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 3, 4, § 524 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „O.z.“). Poukázal na to, že z predložených listinných dôkazov mal za preukázané, že spoločnosť Provident Financial, s. r. o. uzavrela so žalovanou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, keď uvedená spoločnosť ako veriteľ (§ 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch) poskytla žalovanej ako spotrebiteľovi (§ 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch) spotrebiteľský úver (§ 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) v rámci svojej podnikateľskej činnosti (ako to vyplýva aj z výpisu z obchodného registra) a zároveň žalovaná nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (v tejto súvislosti nebol tvrdený ani preukázaný opak). Predmetná zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 ods. 1, 3 a 4 O.z., ktorá má podobu štandardnej formulárovej zmluvy typickej tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch opakovane a spotrebiteľ vzhľadom na formulárovú predtlač jej obsah nemôže žiadnym podstatným spôsobom ovplyvniť. Keďže žalovanej bol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnutý úver vo výške 72,- Eur, pričom žalovaná uhradila celkom iba sumu 51,07 Eur, súd jej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi (ktorého aktívna vecná legitímácia v konaní bola preukázaná oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 16.12.2016) rozdiel medzi uvedenými sumami, t. j. sumu 668,93 Eur, a to spolu s úrokmi z omeškania (keďže žalovaná sa dostala s úhradou svojho dlhu do omeškania) vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania (§ 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 O.z. v spojení s § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z.), t. j. vo výške 5 % ročne, a to v súlade so žalobnou žiadosťou odo dňa 17.12.2016 (odo dňa nasledujúceho po postúpení pohľadávky), keďže v tom čase už žalovaná bola v omeškaní (konečná splatnosť úveru totiž v zmysle zmluvy nastala dňa 14.10.2015). K uplatnenej námietke premlčania, súd uviedol, že žalovaná túto žiadnym spôsobom nezdôvodnila ani nekonkretizovala, a teda sa nejedná o tzv. kvalifikovanú námietku premlčania. Žalovaná neuviedla žiadne konkrétne rozhodné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o márnom uplynutí premlčacej doby a premlčaní práva. Napriek uvedenému mal súd za to, že uplatnené právo v prejednávanej veci nebolo premlčané, nakoľko konečná splatnosť úveru v zmysle zmluvy nastala dňa 14.10.2015, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 31.08.2018, teda pred uplynutím trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 O.z..

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

9. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (prostredníctvom právneho zástupcu z Centra právnej pomoci) odvolanie, a navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázala na to, že súd nezohľadnil skutočnosť, že žalovaná požiadala Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta (pričom ide o zdĺhavý proces) a napriek žiadosti žalovanej o odročenie pojednávania (z tohto dôvodu) súd vo veci rozhodol, čím odoprel žalovanej právo na spravodlivý proces. V ďalšom opätovne uviedla, že uplatnený nárok je premlčaný, keď posledná splátka úveru bola splatná 14.10.2015, a teda všetky splátky, ktorých splatnosť pripadá na dobu 3 roky dozadu pred podaním žaloby sú premlčané (§ 100, § 101, § 103 O.z.).

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Zotrval na tom, že námietka premlčania je hmotnoprávnou námietkou, procesnou obranou, pričom táto súvisí so skutkovými tvrdeniami.

11. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

12. Pojednávanie sa môže odročiť len na základe rozhodnutia súdu, a to bez návrhu strany alebo na návrh strany. V oboch prípadoch môže byť pojednávanie odročené len z dôležitých dôvodov. Návrh na odročenie pojednávania môže byť stranou podaný pred pojednávaním alebo aj počas prebiehajúceho pojednávania. Ak je návrh na odročenie pojednávania podaný pred pojednávaním, pojednávanie môže byť odročené len vtedy, ak sú kumulatívne splnené dve podmienky. Prvou je, že pre nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie sú dané dôležité dôvody, druhou, kumulatívne splnenou, je to, že nemožno od strany alebo jej zástupcu spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Návrh strany na odročenie pojednávania musí obsahovať všeobecné náležitosti podania uvedené v ustanovení § 127 ods. 1 a 2 CSP, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a uvedenie spisovej značky tohto konania, ako aj osobitné náležitosti vyžadované v ustanovení § 183 CSP, t. j. dôvod odročenia a telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorých ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania. Návrh môže byť urobený písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Návrh musí byť súdu oznámený bezodkladne po tom, čo sa strana o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať. O odročení pojednávania súd rozhoduje bezodkladne. Ak súd rozhoduje o odročení pojednávania ešte pred pojednávaním, upovedomí tých, ktorí boli na pojednávanie predvolaní, a taktiež uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Súd by mal využiť na upovedomenie čo najrýchlejšiu cestu, a teda upovedomiť predvolané osoby telefonicky, elektronicou poštou, prípadne aj listinnou formou. Ak súd nemieni vyhovieť návrhu strany na odročenie pojednávania, t. j. zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla, a to telefonicky alebo elektrickou poštou. Oznámenie upovedomenia strane by malo byť poznačené v súdnom spise, prípadne ak súd využil elektronickú poštu, tak kópia správy má byť zažurnalizovaná v súdnom spise. V praxi môže dôjsť tiež k situácii, keď súd návrhu na odročenie pojednávania vyhovie, no s tým, že strana dodatočne predloží dôkaz o dôležitosti uvádzaných dôvodov. Ak by tvrdené dôvody neboli súdu následne preukázané alebo ich nemožno považovať za dôležité, súd môže rozhodnúť, že na ďalšie návrhy o odročenie pojednávania nebude prihliadať.

13. V danej veci žalovaná podaním doručeným súdu dňa 20.5.2019 požiadala o odročenie pojednávania (nariadené na 28.5.2019) z dôvodu, že „si vybavuje právneho zástupcu z Centra právnej pomoci“. Na preukázanie tejto skutočnosti žiadny dôkaz nepredložila (napr. v podobe podania takejto žiadosti). Súd prvej inštancie dňa 21.5.2019 vydal pokyn, aby bolo žalovanej oznámené, že jej žiadosti o odročenie pojednávania nebolo vyhovené, nakoľko ňou uvedený dôvod súd nepovažuje za dôležitý pre odročenie pojednávania a tento nebol zo strany žalovanej ani preukázaný. Zároveň v pokyne uviedol, že pojednávanie sa bude konať v pôvodnom termíne (t. j. 28.5.2019). Napriek tomu, že konajúci sudca vydal pokyn tento doručiť žalovanej „ihneď“, k jeho doručeniu žalovanej (prostredníctvom pošty) došlo až 5.6.2019 (č. l. 79).

14. Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom vtedy, ak právny zástupca účastníka tvrdí také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlniť. Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná takáto žiadosť, skúma súd z hľadiska preukázania v žiadosti tvrdených skutočností. Pokiaľ táto skutočnosť nie je v čase rozhodovania

súdu o žiadosti o odročenie hodnoverne preukázaná, zostáva žiadosť účastníka konania a v nej uvádzaný dôležitý dôvod iba v rovine nepodložených tvrdení (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 7. apríla 2016, sp. zn. 3 Cdo 1/2016).

15. Súd prvej inštancie potom správne konštatoval, že dôvod odročenia pojednávania uvádzaný žalovanou ňou nebol preukázaný (bez ohľadu na jeho dôležitosť), keďže žalovaná skutočnosť, že sa obrátila na Centrum právnej pomoci o ustanovenie právneho zástupcu ničím nepreukázala. Možno preto konštatovať, že v čase rozhodovania súdu o žiadosti žalovanej o odročenie (21.5.2019), dôležitosť dôvodu odročenia, nebola hodnoverne preukázaná, a preto zostala žiadosť žalovanej a v nej uvádzaný dôležitý dôvod, iba v rovine nepodložených tvrdení.

Na druhej strane platí, že pokiaľ súd neodročil pojednávanie, pričom neakceptoval riadnu žiadosť strany sporu o odročenie pojednávania bez toho, aby podľa ustanovenia § 183 ods. 4 CSP túto skutočnosť oznámil strane sporu (žalovanej) na emailovú adresu uvedenú spôsobom určeným zákonom, ide o postup, ktorým súd znemožnil realizovať strane sporu jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. októbra 2016 sp. zn. 4Obo 53/2014).

16. Ako už bolo uvedené, návrh strany na odročenie pojednávania musí obsahovať všeobecné náležitosti podania uvedené v ustanovení § 127 ods. 1 a 2 CSP, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a uvedenie spisovej značky tohto konania, ako aj osobitné náležitosti vyžadované v ustanovení § 183 CSP, t. j. dôvod odročenia a telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorých ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania. Návrh musí byť súdu oznámený bezodkladne po tom, čo sa strana o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať. Súd môže zväziť prípadnú aplikáciu § 128 CSP v prípade, ak ide o neúplné alebo nezrozumiteľné podanie. Predkladateľ zákona (CSP) v pripomienkovom konaní na otázku, čo v prípade, ak strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, neuvedie svoje telefónne číslo alebo elektronickú adresu, uviedol, že ide o imperfektnú normu, ktorá neobsahuje sankciu. Dodal, že napriek tomu ide o náležitosť, bez ktorej je možné konať. O odročení pojednávania súd rozhoduje bezodkladne. Súd by mal využiť na upovedomenie o rozhodnutí o podanej žiadosti čo najrýchlejšiu cestu, a teda upovedomiť predvolané osoby telefonicky, elektronickou poštou, prípadne aj listinnou formou. Ak súd nemieni vyhovieť návrhu strany na odročenie pojednávania, t. j. zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla, a to telefonicky alebo elektrickou poštou. Ak sa súd nevie skontaktovať telefonicky so stranou a strana uviedla len telefónne číslo, môže strane zaslať aj krátku textovú správu (SMS). Strana totiž má uviesť taký kontakt, ktorý je aktívny a k dispozícii na rozhodnutie súdu o návrhu na odročenie pojednávania. Civilný sporový poriadok nevyžaduje pre upovedomenie osobitnú formu. Oznámenie upovedomenia strane by malo byť poznačené v súdnom spise, prípadne ak súd využil elektronickú poštu, tak kópia správy má byť zažurnalizovaná v súdnom spise.

17. V danej veci teda nastala situácia, kedy súd nevzhliadol dôvod uvedený žalovanou v žiadosti o odročenie pojednávania za dôležitý (navyše nebol preukázaný), a preto rozhodol, že pojednávanie sa uskutoční v pôvodnom termíne (28.5.2019). Nakoľko žalovaná v žiadosti neuviedla na seba telefonický (e- mailový) kontakt, svoje rozhodnutie jej oznamoval poštou, avšak k jeho doručeniu došlo u žalovanej až 5.6.2019 (t. j. po pojednávaní). Vzhľadom na vyššie uvedené mal potom odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, ak vec prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 28.5.2019. Hoci žalovaná vo svojej žiadosti neuviedla na seba telefonický príp. e-mailový kontakt, súd v čase pojednávania nemal ešte vrátenú doručenkú od žalovanej ohľadne jeho rozhodnutia o tom, že pojednávanie prebehne v pôvodnom termíne. Nebolo teda namieste pojednávanie uskutočniť, nakoľko nebola splnená podmienka podľa § 183 ods. 4 CSP, teda preukázanie bezodkladného upovedomenia strany súdom o nevyhovení žiadosti o odročenie pojednávania. Ako už bolo uvedené, neuvedenie telefonického alebo e-mailového kontaktu žalovanou v žiadosti o odročenie pojednávania, mohol súd odstraňovať podľa § 128 CSP, pričom absenciu tejto osobitnej náležitosti žiadosti CSP nijako nesankcionuje. Preto, ak súd v čase pojednávania nemal za preukázané, že by žalovaná (navyše v pozícii spotrebiteľa) bola bezodkladne upovedomená o nevyhovení jej žiadosti o odročenie pojednávania, nemal vo veci pojednávať (i napriek tomu, že dôvod odročenia nepovažoval za dôležitý a riadne preukázaný). Týmto postupom súd prvej inštancie znemožnil žalovanej realizovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Žalovaná podaním z 12.2.2019 (č. I. 70) navrhla žalobu zamietnuť s odôvodnením „dávneho uplynutia premlčacej doby“. Súd prvej inštancie takto vznesenú námietku premlčania nepovažoval za kvalifikovanú a navyše mal za to, že uplatnený nárok premlčaný nie je (splatnosť úveru v zmysle zmluvy nastala dňa 14.10.2015, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 31.08.2018, teda pred uplynutím trojročnej premlčacej doby v zmysle § 101 O.z.).

19. Odvolací súd sa s vyššie uvedeným nestotožnil. „Premlčanie sa definuje ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže ale nemusí uplatniť. Námietka premlčania práva je námietkou právnou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť v zmysle § 101 ods. 1 O.s.p. najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Zo žiadneho ustanovenia práva hmotného alebo procesného nevyplýva, že by žalovaný musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania; z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci (podobne napr. Peter Vojčík a kolektív: Občiansky zákonník, stručný komentár, Bratislava, IURA EDITION, s.r.o., 2008, str. 201). Námietky premlčania sa teda netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a O.s.p.; s výnimkou, ak by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13.10.2009, sp. zn. 5 Cdo 120/2009). V danej veci žalovaná námietku premlčania vzniesla včas, a to ešte v konaní pred súdom prvej inštancie (v rámci svojej obrany proti žalobe).

Otázkou potom zostalo, či ju vzniesla kvalifikovane. Na formu námietky premlčania zákon nestanovuje žiadne požiadavky. Z toho zároveň vyplýva, že námietka premlčania nemusí byť uplatnená ani písomnou formou, čo vyplýva z ust. § 100 Občianskeho zákonníka, veta druhá „...súd prihliadne len na námietku dlžníka“ alebo podľa vety tretej uvedeného ustanovenia „ak sa dlžník premlčania dovoľá...“. Z hľadiska formy teda môže byť námietka premlčania uplatnená ako písomne, tak aj ústne, podobne ako dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu (pozri § 40a Občianskeho zákonníka). Na námietku premlčania nie sú kladené ani žiadne neprimerané obsahové požiadavky: „Právna kvalifikácia žalobou uplatneného nároku je výhradne vecou súdu. Nie je teda rozhodujúce, ako tvrdené skutočnosti, resp. už v konaní vykonané skutkové zistenia, právne kvalifikuje účastník konania (obdobne to zhrnul vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutkových tvrdení Najvyšší súd v svojom rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 643/2000, zo dňa 23.1.2002, uverejnenom v časopise Soudní judikatura, číslo 9, ročník 2002, pod číslom 178). Ak súd dospeje k záveru, že skutkové zistenia urobené v konaní možno subsumovať pod inú hypotézu právnej normy než tú, ktorej naplnenia sa dovoľáva účastník konania, je povinný preveriť dôvodnosť takým účastníkom vznesenej námietky premlčania aj z pohľadu týchto záverov. Inak povedané, to, či námietka premlčania bola žalovaným uplatnená dôvodne, súd skúma vo vzťahu k žalobným tvrdeniam (k žalobcom uvádzaným skutkovým okolnostiam prípadu), prípadne vo väzbe na zistený skutkový stav veci (v rozsahu, v ktorom tieto zistenia opodstatňujú priznanie nároku - bezvýznamné z akého titulu). Skutočnosť, že súd z týchto tvrdení usudzuje existenciu zmluvného záväzku, zatiaľ čo žalovaná z nich odvodzovala len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda súd nezabúva na povinnosť riešiť námietku premlčania vo vzťahu k zmluvnému nároku, ktorého existenciu mal za preukázanú.“ Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Odo 162/2003 zo dňa 21.8.2003. Je však zrejme, že dlžník musí uplatniť námietku premlčania tak, aby prejav jeho vôle bol jednoznačný, určitý a zrozumiteľný napr. vyjadrením „vznášam voči nároku žalobcu námietku premlčania...“ Všeobecné vyjadrenia ohľadom premlčacej doby či ohľadom iných okolností sú pre účinné uplatnenie námietky premlčania nepostačujúce: „Na námietku premlčania súd prihliadne len vtedy, ak sa dlžník premlčania zjavne dovoľá; nestačí len všeobecné vyjadrenie dlžníka k časovému aspektu uplatneného nároku.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 5/98 <<http://www.uhal.biz/?p=930>> zo dňa 25.3.1998).

20. V danej veci žalovaná doslovne uviedla, že „žiada zamietnutie žaloby z dôvodu premlčacej doby, ktorá už dávno uplynula“. Z uvedeného je zrejme, že žalovaná týmto riadne vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, a to dostatočne zrozumiteľným spôsobom. Žalovaná sa teda len všeobecne nevyjadrila k časovému aspektu uplatneného nároku (tento časový aspekt ani neuviedla), ale riadne uviedla, že žalovaný nárok považuje za premlčaný, z dôvodu dávneho uplynutia premlčacej doby a preto navrhla žalobu zamietnuť (platí aj to, že „nejde o dovolanie sa premlčania neurčitým spôsobom, ak dlžník uvedie, že premlčania sa dovoľáva z opatrnosti“). Takto uplatnená námietka premlčania bola

potom (vo vzťahu k žalobným tvrdeniam - k žalobcom uvádzaným skutkovým okolnostiam prípadu) dostatočne zrozumiteľná. Navyše v odvolacom konaní túto námietku premlčania aj bližšie špecifikovala (pričom platí, že námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci). Odvolací súd sa teda nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaná nevzniesla námietku premlčania dostatočne určito.

21. Odvolací súd sa napokon nestotožnil ani s názorom súdu prvej inštancie, že žalovanou vznesená námietka premlčania nebola (v celom rozsahu) dôvodnou.

Podľa § 101 občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 103 občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

22. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Rozhodujúcou skutočnosťou z hľadiska možnosti uplatniť právo na súde a začiatku plynutia (všeobecnej) premlčacej doby je okamih splatnosti (zročnosti) záväzku (dlhu), ktorý je konkrétnym momentom, kedy je dlžník povinný záväzok (dlh) splniť, a nie momentom, kedy je dlžník k splneniu iba oprávnený. Splatnosť úverovej pohľadávky žalobcu je daná spotrebiteľskou úverovou zmluvou, v ktorej si právny predchodca žalobcu s dlžníkom (žalovanou) dohodli plnenie v splátkach. Ide o postupné čiastkové plnenie, ktoré nie je ani opakujúcim sa, či trvajúcim plnením, ani čiastočným plnením. V prípade takéhoto čiastkového plnenia, ktoré je v literatúre prevažne označované ako plnenie v splátkach, je plnenie vopred rozvrhnuté do čiastkových úsekov, ktoré až ako spoločný celok tvoria dlh. Splatnosť týchto úsekov je však daná samostatne (oddelene), teda každý diel má určenú svoju konkrétnu splatnosť. Celkový predmet záväzku je však vopred kvantitatívne určený, pričom jednotlivo plnenými dielmi sa rozsah celej pohľadávky postupne znižuje. Ide teda o rozloženie zamýšľaného jednorazového plnenia v niekoľkých postupných čiastkových plneniach, taktiež jednorazových, pričom dobu splnenia treba rozlišovať jednak pre plnenie celého záväzku, jednak pre jednotlivé čiastkové plnenie. Dobou splnenia čiastkového plnenia je doba jednorazového splnenia jednotlivej dávky, dobou splnenia celého záväzku je doba splnenia poslednej dávky - teda poslednej splátky. V prípade čiastkového plnenia veriteľ nemôže žiadať dlžníka o splnenie jednorazové; to však neplatí pre situáciu uvedenú v ustanovení § 565 občianskeho zákonníka, v ktorej dlžník včas a riadne nesplnil niektorú zo splátok, ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí - tu je veriteľ oprávnený žiadať dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky, s ktorou sa dlžník ocitol v omeškaní, pričom toto oprávnenie môže veriteľ uplatniť iba do splatnosti najbližšej budúcej splátky. V takomto prípade dlžník stráca výhodu čiastkového plnenia. V danej veci k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru (ani k dohode o strate výhody splátok) nedošlo (teda nešlo o prípad zosplatenia celého dlhu).

23. Počet mesačných splátok, ich výška aj doba splatnosti jednotlivých splátok bola v zmluve o spotrebiteľskom úvere vopred stanovená, pričom splatnosť, prípadné omeškanie a premlčanie je pri plnení v splátkach treba posudzovať samostatne ohľadom každej zo splátok, premlčacia doba plynie pri každom čiastkovom plnení odo dňa jeho splatnosti (pozn. odvolacieho súdu - ak pri takto dojednanom plnení sa pre nesplnenie niektorého čiastkového plnenia stane splatný celý dlh, začne pre celý dlh plynúť premlčacia doba odo dňa splatnosti nesplneného čiastkového plnenia (t. j. splátky). Splnením jednotlivých splátok dlh čo do príslušnej čiastky zaniká, úplne zanikne až splnením poslednej

čiasťky (poslednej splátky). Vo svojej podstate je dlh splátkami rozdelený do niekoľkých čiastkových, zreteľne oddelených a relatívne samostatných dlhov, ktoré majú určitú vzájomnú súvislosť a v celku predstavujú súhrnnú výšku pohľadávky. V prípade dojednania straty výhody splátok (ako je to podľa danej úverovej zmluvy), ktorá sa prejaví v špecifickej zmluvnej sankcii za omeškanie s niektorou zo splátok, dôjde k zosplatneniu celého zvyšku dlhu. Omeškaním splatnosti jednej splátky si tak dlžník privodí splatnosť aj všetkých budúcich splátok. Ako už bolo uvedené v danej veci k zosplatneniu celého dlhu nedošlo - nebol dojednaný prípad straty výhody splátok).

24. Podľa § 103 prvá veta Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. V danom prípade každá splátka (v počte 60 po 14,89 Eur, posledná vo výške 16,61 Eur) mala samostatnú splatnosť - išlo o týždennú splátku (prvá splátka bola splatná 09.09.2014, posledná 14.10.2015). U každej zo splátok plynula premlčacia doba samostatne, a to odo dňa splatnosti tej ktorej splátky (keďže tu nešlo o prípad zosplatnenia celého dlhu pre omeškanie so splácaním). Žaloba bola na súd doručená 31.08.2018. Všetky splátky, u ktorých splatnosť nastala 3 roky pred podaním žaloby (t. j. všetky splátky splatné do 30.08.2015) sú potom premlčané (nepremlčané sú teda iba splátky splatné od 31.08.2015 do 14.10.2015).

25. S poukazom na uvedené, odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP). V ňom bude úlohou súdu prvej inštancie nanovo vyhodnotiť (posúdiť) oprávnenosť/neoprávnenosť žalovaného nároku so zohľadnením námietky premlčania. Súd prvej inštancie bude zároveň povinný svoje rozhodnutie odôvodniť tak, aby toto spĺňalo všetky náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP.

26. O trovách pôvodného prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).